

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

НЕДЕЉА, 12. НОВЕМБАР 2017, ГОДИНА 19, БР. 9

Св. владика Николај: ПРИЧА О ТРИ КОПАЊЕ БРАШНА

(Ову беседу св. владика Николај је изговорио у великој дворани Коларца, на Духовној академији у Недељу Православља, 9. марта 1941. године. После непуних месец дана, почео је Други светски рат...)

Пре неколико година, са овога места говорио је Београђанима наш рођак из Индије, онај чувени песник-мислилац Рабиндранат Тагоре. Узгред да кажем, зашто га ја називам нашим рођаком. Зато што су наши српски преци у давнини обитавали у непосредном суседству велике Индије, одакле су понели у души својој многа индијска веровања, стремљења, обичаје и вештине, бајке и гатке и пословице у речи. Кад неки модерни историчари говоре да су се Срби доселили у ове крајеве са Карпата, они право говоре, али само у толико у колико спомињу последњу станицу а не полазну на дугом путу наших номадских праћедова. Као кад би неко рекао за путника из Солуна да је допутовао у Београд из Топчидера. Излажући дакле своје утиске из разних европских престоница, Тагоре је завршио овим речима: “Европа је изгубила духовну равнотежу и налази се сада на обронку страшне пропасти. Ако се Европа не поврати Богу, она ће се неизбежно сурвати у пропаст”.

И дијагноза и лек. И ево то видовито пророчанство Тагорина - подударно са пророчанством нашег словенског видиоца Достојевског - испуњава се са крвавом трагичношћу у наше дане, на наше очи. Нећу улазити у то шта је Тагоре мислио под духовном равнотежом. Али ћу вам укратко изложити шта ми хришћани називамо духовном равнотежом. Јер сматрам да та тема стоји у складу са нашим данашњим празновањем. Нити мислим казивати вам своје мишљење о томе, нити ма чије људско мишљење, него науку Спаситеља света, Господа Исуса Христа. Ту своју науку, обучену у сликовиту одећу, изразио је Он вако: *Царство је небесно као квасац који узме жена и метне у три копање брашна, док све не ускисне*. Свега једна реченица, па и она на први поглед потпуно тајанствена и неразумљива. Ретко ко од читалаца Јеванђеља да разуме ове речи. ... Шта има Царство небесно са квасцем, са женом, са три копање и са брашном? Верујем да се многи и од вас Београђана, поред свуколикe интелигентности ваше, морао тако запитати, замишљен над овом тајанственом параболом. ... У самој ствари, ово је једна практична истина, неопходна за западњака као и за источњака, ако желе знати шта је духовна

равнотежа и како се она постиже. Јер смисао ове приче уводи нас у најдубље тајне унутарњег духовног бића човека уопште, па наравно и сваког од нас посебице. Она стоји у вези са једном другом изреком Господњом: *Царство је небесно унутра у вама*.

Жена означава душу. Три копање означавају три основне моћи душевне: ум, осећање и вољу. Квасац означава Христа, или Бога. Даље, споменуто је брашно, а не тесто. Зашто то? Зато што брашно означава сиров материјал од кога се може месити квасан или бесквасан хлеб, народски речено: сомун или погача. Жена, домаћица, може по својој слободној вољи не ставити квасац ни у једну копању, а може га ставити или само у једну или у две или у све три. Тако и душа човекова. ... Душа узима Христа, или Бога, као небесни квасац, и ставља га у све три своје моћи: у ум, у срце и у вољу, док све не ускисне, то јест док све троје подједнако не нарасте и све троје се обожи - и ум и срце и воља. ... То је ето духовна равнотежа по науци Христовој. То је савршен идеал душе човечје, и то је разумна педагогика свих разумних васпитача омладине. ...

И ви сте морали у друштву рећи или чути где се говори за неког паметног човека: јесте паметан, али је без срца. За другога опет: јесте добричина, али без памети и енергије. За трећега опет: јесте јаке воље, али је без срца и без памети. Код једнога је, дакле, мисаона моћ врло развијена, али је моћ осећајна закржљала; код другога развијена је моћ осећајна, али је закржљала моћ мисаона; код трећега се опет воља подигла и оснажила на рачун ума и срца. Говорећи сликовно, језиком приче Христове, ми ћемо рећи: један је ставио свој квас у копању ума, па му је ум нарастао као сомун, док му је срце остало спљоштено као погача; други је заквасио копању срца, па му је нарастало осећање као квасни хлеб, док су му умна и вољна моћ остале ненарасле и спљоштене као погача; код трећега најзад воља је нарастала као заквашен хлеб, док су умна и осећајна моћ остале неразијене или дегенерисане. У сва три случаја духовна је равнотежа изгубљена, развитак човека неправилан, и педагогика погрешна. Од таквих дефектних људи човечанство је увек патило; пати и данас, јер оно што је индивидуално у појединцима показује се у колективном животу друштва. Човечанство је вазда жудело за људима потпуним и савршеним. А као потпун и савршен човек сматран је онај ко је имао просветљен ум, благородно срце и снажну вољу, на добро упућену. По науци православној, такав је човек жива икона Божија, одраз славе Творчеве, мали бог, или син Божији. ... Таквога човека Србин гледа као Божији инструмент, на коме су све три жице правилно развијене, тако да Дух Свети на њему изводи своје дивне мелодије. И у црквеним стихирама се свети људи често називају лиром духовном или харфом Духа Божијега. Дефектни људи, пак, тј. они који нису тако свестрано развијени и васпитани, личе на музички инструмент са једном жицом затегнутом, док су остале две

Ако ниси чиста и безазлена као мало дете, нећеш ући у Царство небеско. Али, не треба да имаш и мозак малог детета!
Св. Гаврило Грузијски

жице опуштене или искидане. Само у вези са овим мени је појмљива тајна оне неизмерне љубави коју Срби имају према Светом Сави. Ето баш у томе што они гледају у Сави човека савршена у сва три правца, човека са све три копање душевне заквашене Богом, човека великог ума, великог срца и велике енергије. Јер светлост ума Савиног одговарала је топлини љубави срца његовог, а љубав опет одговарала је јачини воље његове, вазда конструктивне и позитивне. Права икона живог Бога! Такви су били и многи други светитељи и светитељке Цркве Христове. Зато, гледајући у њихове иконе на дрвету или на платну, ми осећамо велику утеху; осећамо како се са ликова њихових улева у нас нека чудесна хармонија од светле мисаоности, од топле љубави и снажне воље. То су ликови људи духовно уравнотежених и стога испуњени победничким миром...

ИЗ ЛЕТОПИСА САБОРНЕ ЦРКВЕ

У Недељу Православља, 9. марта 1941. године, Савез свештеничких удружења СПЦ и Одбор београдског свештенства организовали су традиционалну Духовну академију у великој сали Коларчевог универзитета. Сала је била пуна до последњег места, концерт је приредило Прво београдско певачко друштво (ПБПД), уз Хор студената Богословског факултета, а св. владика Николај је одржао беседу о три копање брашна (интегрална верзија текста се може пронаћи у Сабраним делима св. владике Николаја). Присуствовали су: патријарх српски Гаврило (Дожић), митрополит кишињевски Анастасије - поглавар Руске заграничне православне цркве, викарни епископи Арсеније и Валеријан, бројно свештенство, представници културних и националних друштава престонице. У својој беседи, св. владика Николај је говорио и о св. Сави и његовом односу према богоборцима, према сопственом народу и према Русима, смело изговарајући оно о чему се није смело говорити. Његова беседа је поздрављена дугим и громогласним аплаузом.

ПБПД и Хор студената су наступали под руковођењем Момчила Пишчевића, младог диригента и студента Богословског факултета, питомца Светог Синода, даровитог ђака Музичке школе у Београду, који је заменио чувеног Војислава Илића у овим двама хорovima, од 1937. године (када је Илић отишао на усавршавање у Берлин). Претходно је дириговао и хором *Мокрањац* и Чукаричким певачким друштвом. У једном спору Пишчевића са проф. Душаном Глумцем, председником Хора студената (Глумац му је замерао превелико ангажовање у ПБПД), на Пишчевићеву страну је, по цену своје оставке са места секретара и певача Хора, стао студент Гојко Стојчевић, потоњи патријарх Павле, а потом и читав хор. Момчило Пишчевић је често дириговао Хором ПБПД (а Хором студената редовно) на богослужењима у Саборној цркви, а затим и на концертима. Ово је било његово последње јавно дириговање. Погинуо је у бомбардовању 6. априла 1941, на Калемегдану, са 27 година... Ово је наша воштаница и поменик овом заборављеном, даровитом ствараоцу...

У НЕДЕЉИ 23. ПО ДУХОВИМА ПРОСЛАВЉАМО:
 12.(30) Св. краљ Милутин; Преп. Теоктист и Јелена; Св. Варнава Хвостански
 13.(31) Свети апостоли Стахије, Амплије, Урван и други
 14.(01) Свети Козма и Дамјан - Врачеви
 15.(02) Свети мученици Акиндин, Пигасије и други с њима
 16.(03) Обновљење храма Светог великомученика Георгија - Ђурђица
 17.(04) Преп. Јоаникије Велики; Св. свештенотученик Никандар
 18.(05) Свети преподобномученици Галактион и Епистима

ЉУДИ ГОВОРЕ О... О МУДРОСТИ И ДОБРОТИ

Међу вуковима опстати овци је тешко, али није немогуће, јер нам Господ каже на који начин ми можемо и међу вуковима опстати као овце Његове. А то је: да будемо *мудри као змије и безазлени као голубови*. Мудрост ће нас сачувати да не postanемо плен, да нас вуци не раскину, односно, да нас непријатељи не онемогуће. А безазленост и доброта ће нас сачувати да ми не postanемо вуци. Треба имати, дакле, мудрост. Развијати мудрост Богом дану, све више и више, а паралелно са тим развијати и доброту. Јер, мудрост без доброту прелази у злоћу, а безазленост без мудрости прелази у глупост. Ни једно ни друго више, него да будемо *мудри као змије, а безазлени као голубови*. *И мене су гонили, и вас ће гонити*, говори Господ. С тим морамо бити начисто и припремити се да и при том останемо онако како треба, какви су и преци наши били: људи Божији, народ Божији. И онда, кад дође крај живота нашега, ући ћемо у радост блаженства Царства небескога. То и јесте смисао и циљ нашег живота. Бог вас благословио!

Патријарх српски Павле

ПРИЧЕ СОЛОМОНОВЕ

- Мудрошћу се зида кућа и разумом утврђује се. И знањем се пуне собе свакога блага и драгоцене и мила. Мудар је човек јак, и разуман је човек сиљан снагом.
- Пред безумником не говори јер неће марити за мудрост беседе твоје.
 - Не иди одмах да се препиреш, гледај шта би чинио напослетку ако би те осрамотио ближњи твој.
 - Савет је у срцу човечијем дубока вода, али човек разуман црпе га.
 - Почетак је мудрости страх Господњи, и знање је светих ствари разум.

Драга браћо и сестре, свечари Светих Козме и Дамјана, као и Обновљења храма Светог великомученика Георгија - Ђурђица, славске колаче и жито можете доносити на освећење, на дан Славе, већ од 7:00.

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Лукић. Уредник издања: Ивана Радовановић. Тел. храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566. www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Тираж: 1000 примерака.